

Σουσάνα, φέρε μου νερό ἀπ' ἀργυρὸ κουμάρι,
ἀπὸ γυαλένιο μαστραπᾶ κι ἀπὸ βαθὺ πηγάδι
Προπ. (Μαρμαρ.)
Μὰ σήκω, Σούσα μου, ἀνοιξε τὴ βόρτα τὴ γυαλένια
Κρήτ. (Ἀρχάν.) β) Ὁ διακυγής, ὁ κρυστάλλινος, ἐπὶ ὕδατος
Μέγαρ. Προπ. (Μαρμαρ.): Ἄσµ.
Κίνησε, κυρὰ θάλασσα, μὲ τὰ χρυσᾶ σου ψάρια,
μὲ τὰ γυαλένια κύματα καὶ μὲ τὰ παλληγκάρια
Μαρμαρ.
Ἄν σοῦ πῆρα ἴσως κλωνάρι, | γὰ μὲ πάρη τὸ ποτάμι,
γὰ μὲ πάη δύση δύση | κάτω 'ς τὴ γυαλένια βρύση
Μέγαρ. 2) Μεταφ., ὁ φιλάσθενος, ὁ οἰονεὶ ἔχων τὴν ὑγείαν
τοῦ εὐθραυστον ὡς ἡ ὕαλος Ἀθῆν. κ. ἀ.: Αὐτὸς μὲ τίς πολ-
λὲς ἀρρώστειες ἔγινε γυαλένιος Ἀθῆν.
β) Οὐσ. 1) Θηλ., ὁ ὕαλινος βόλος παιδιᾶς Ἀθῆν. Μέγαρ.
Πελοπν. (Γαργαλ. Ξεχώρ. κ. ἀ.): Παίζομε γυαλένιες Ἀθῆν.
Τσιλιπούρδισε ἡ γυαλένια μου, γι' αὐτὸ δὲ σὲ τσίγισα (τσι-
λιπούρδισε = πήδησε, τσίγισα = ἄγγιξα) Ξεχώρ. Ἡ
γυαλένια μου χώθησε μέσα 'ς αὐτὴ τὴ σγράπα (=τρῦπα)
αὐτόθι. Ἀπὸ ποῦ τ' ἄγόρασες τσι γυαλένιες; Γαργαλ. Δῶσε
μου τὴ γυαλένια ποῦ σοῦ ἔδωσα Μέγαρ. Συνών. γ γ α λ ε-
ν ἰ 1. 2) Οὐδ. γ γ α λ ε ν ἰ ο τό, ὁ μεγάλος ὕαλινος βόλος,
διὰ τοῦ ὁποῖου σκοπεύουν τοὺς μικροτέρους βόλους οἱ παί-
ζοντες Λέσβ. Συνών. εἰς λ. γ γ α λ ε ν ἰ κ ἰ 1.

γυαλερίζω ἐνιαχ. γυαλιρίζω Ἡπ. (Δρόπολ.)
Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ γ α λ ε ρ ὅ ς.
Λάμπω, ἀκτινοβολῶ ἐνθ' ἄν.: Τὸ κορακάκι γυαλιρίζει
(κορακάκι = εἶδος μικροῦ ἰοβόλου ὄφως) Ἡπ. (Δρόπολ.)

γυαλερός ἐπιθ. Κρήτ. (Πεδιάδ. κ. ἀ.) Στερελλ. (Ἰτέα) —
Σ. Πασαγιάν., Ἀντίλ., 30 γυαλ-λερός Κύπρ. γυαλιρός
Θεσσ. (Πήλ.) Θράκ. (Αἰν.) Στερελλ. (Ἀγιος Κωνσταντ.
Αἰτωλ. (Ακαρναν.) γυαλερός Ἀστυπ.
Ἐκ τοῦ οὐσ. γ γ α λ ἰ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ε ρ ὅ ς.
Διὰ τὸν τύπ. γ γ α λ τ ε ρ ὅ ς βλ. Α. Καρναναστ., Λεξικογρ.
Δελτ. 8 (1958), 118.
1) Ὁ ἔχων τὴν στιλπνότητα ὕαλου, ὁ στιλπνὸς Ἀστυπ.
Θράκ. (Αἰν.) Κρήτ. (Πεδιάδ. κ. ἀ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρ-
ναν.) — Σ. Πασαγιάν., ἐνθ' ἄν.: Αἰνιγμ.
Μιὰ κοπέλα γυαλερὴ | κάθεται καὶ τραγουδεῖ,
μέρα νύχτα λογαριάζει | καὶ ποτὲ τῇ δὲν ἀδειάζει
(ὠρολόγιον) Πεδιάδ. || Ἄσµ.

Γιὰ γὰ σ' ἔχον καὶ τὴν Πέφτη | σὰν τοῦ γυαλιρὸ κα-
θρέφτη
Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Συνών. γ γ α λ ἰ σ τ ε ρ ὅ ς 1, γ γ α λ ἰ-
σ τ ὅ ς 1. 2) Οὐσ., πέτρωμα περιέχον κρυστάλλινους γύψου
Κύπρ. 3) Εἶδος ἐπιτραπεζίων ἐλαίων χρώματος μελανοῦ μὲ
λίαν στίλβουσαν ἐπιφάνειαν Θεσσ. (Πήλ.) Στερελλ. (Ἀγιος
Κωνσταντ. Ἰτέα): Ἐχον πέντι φουρτώματα γυαλιρὲς γιὰ
πούλ'μα Πήλ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γυαλ-λερὰ Κύπρ.
γυαλέτα ἡ, ἐνιαχ. γυαλ-λέτ-τα Κύπρ.
Ἐκ τοῦ οὐσ. γ γ α λ ἰ καὶ τῆς παραγ. καταλ. -έ τ α.
Γ γ α λ ε ν ἰ κ ἰ 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Ἐκάξερες, γιὰτὶ
εἶδες καλὴν γυαλ-λέτ-ταν (ἐκάξερες = ἐνίκησες, ἐκέρδισες)
Κύπρ. β) Τὸ ὕαλινον σφαιρικὸν πῶμα φιάλης Κύπρ.

γυαλεύω Ἀγαθον. Ἰκαρ. (Εὐδελ. κ. ἀ.) Κάσ. γυαλεύουν
Θεσσ. (Πήλ. Τρίκερ.) κ. ἀ.
Ἐκ τοῦ οὐσ. γ γ α λ ἰ, τὸ ὅπ. βλ.

Ἐπὶ ἀλιέων, ἀνακαλύπτω ἀνιχνεύων διὰ τοῦ ἀλιευτι-
κοῦ φακοῦ τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης ἐνθ' ἄν.: Γυαλεύουνε
μὲ τὸ γυαλὶ τ' ἀχταπόδια καὶ τὰ πιάνουνε μὲ σαλαγγιές
Ἀγαθον. Τὰ ξ'λάκια γιὰ τ' ἀχταπόδια τὰ 'χουν 'ς τ'
βάρκα, ὅντις γυαλεύ'νι μὲ τοῦ γυαλὶ (ξ'λάκια = μικρὰ τε-
μάχια ξύλου, τὰ ὁποῖα τοποθετοῦν μεταξὺ τῶν πλοκάμων
τοῦ ὀκτάποδος, διὰ νὰ κρατοῦν αὐτοὺς διεσταλμένους, ὅταν
τὸν ἀπλώνουν διὰ νὰ στεγνώσῃ) Θεσσ. (Τρίκερ.) Ἐκεῖ
ποῦ βαίνει ὁ ψαράς μέσα 'ς τὴν βάρκα καὶ γυαλεῖ μὲ τὸ
γυαλὶ λέγεται ροῦθος Ἰκαρ. (Εὐδελ.)

γυαλί τό, γυαλὶν Πόντ. (Ἰμερ. Κοτύωρ. Χαλδ.) γυαλ-λὶν
Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Χίος (Καρδάμ.) γυαλί κοιν. καὶ
Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Μελπιν. Στερνατ. Τσολλῖν) Πόντ.
(Κερασ.) Τσακων. (Μέλαν. Χαβουτσ.) γυαλ-λί Δωδεκαν.
(Λειψ.) Κῶς Μεγίστ. Ρόδ. Σύμ. Τῆλ. Χίος (Ἀρμόλ. Πυργ.)
γυαλ-λί Δονοῦς. γυαλ-λῆ ἰ Κῶς Νίσυρ. Ρόδ. κ. ἀ. γυαλτί
Ἀστυπ. γυαλί Ἀπουλ. (Κοριλ.) γυελί Ἀπουλ. (Κοριλ.) Ἡπ.
Μακεδ. (Καστορ.) γυελί Ἀπουλ. (Κοριλ. Μαρτ.) γελί Ἀπουλ.
(Μαρτ.) γαλί Κάσ. Κύθηρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πληθ. γυαλὰ
Θράκ. (Πύργ.) γυαλγιά Ρόδ. κ. ἀ. γυαλτζιά Κάμπ. Κῶς Ρόδ.
κ. ἀ. γυαλτζὰ Ἀστυπ. γυαγιά Σίφν. γυαγιά Ἰκαρ. Κέρκ.
Κίμωλ.

Τὸ Βυζαντ. οὐσ. γ γ α λ ἰ. Διὰ τὸν τύπ. γυαλτί βλ. Α.
Καρναναστ., Λεξικογρ. Δελτ. 8 (1958), 118.

Α) Κυριολ. 1) Ὑαλὸς κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. κ. ἀ.) Τσα-
κων.: Χοντρὸ - λεπτὸ - καθαρὸ - θαμπὸ - σκοῦρο - μαῦρο -
χρωματιστὸ γυαλί. Θάμπωσε - ράισε - ἔσπασε τὸ γυαλί
κοιν. Κράτει το ὁμορφα τὸ γυαλ-λὶν γὰ μὴν γοπήσ Κῶς Θαβὸ
εἶναι τὸ γαλί τοῦ κατρέφτη σας Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Εἶναι
χάμου γὰ σπασμένο γυαλί Πελοπν. (Βερεστ.) Τοῦ πιδὶ
ικεῖνον βαστᾷ ἓνα κουμάτ' γυαλί κι παίζ' Τῆν. || Φρ. Τὸ
μάτι του ἔγινε γυαλί γὰ περιμένη (προσηλωμένον πρὸς τὸ
αὐτὸ σημεῖον ἐπὶ μακρόν, ἀπεκρυσταλλώθη ὡς ἡ ὕαλος)
Κρήτ. Σὰ δὲ γαλὶν ἐρράισεν ἡ κακορρίζικη, ὅδε τζ' εἶπα βῶς
ἐπαδρεύτην ὁ Μιχάλης Νάξ. (Ἀπύρανθ.) || Παροιμ. φρ. Οὐ
ἄνθρουπους εἶναι σὰν τοῦ γυαλί, ράισι, πάει δὲ ξαναγένιτι
(ἐπὶ ἀνιάτως νοσοῦντος) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἐγόνι του τοῦ
γυαλιοῦ σὰν ραῖση (ἐγόνι=ἀλλοίμονον. συνών. μὲ τὴν προη-
γουμ.) Κρήτ. Νὰ μὴ ραγίσ' τοῦ γυαλί (ἐπὶ διακοπείσων
φιλικῶν σχέσεων, αἱ ὁποῖαι δυσκόλως ἐπαναλαμβάνονται)
Λέσβ. Νὰ μὴ ραῖση τὸ γυαλί, ἐρράισε, πάει καλὴ του (συν-
ών. μὲ τὴν προηγουμ.) Πελοπν. (Γαργαλ.) Ἡ παροιμ.
φρ. εἰς παραλλαγ. πολλαχ. || Παροιμ. Γυαλί, μαλλὶ καὶ
σίδερο τιμὴ δὲν ἔχει καὶ χαρὰ 'ς τὸν ποῦ τὰ ξετιμάει (ἐπὶ
τῶν δι' ἐμπειρίας πάντοτε ὠφελουμένων) Πελοπν. (Μεσσην.
κ. ἀ.) || Γνωμ. Ἡ τύχη καὶ τὸ γυαλί δὲ βαστοῦν πολὺ
(ἐπὶ τῶν ἀσταθῶν καὶ εὐμεταβλήτων πραγμάτων) Ι. Βενι-
ζέλ., Παροιμ.², 109.242 Ἡ γυναῖκα θέλει φύλαμα σὰν τὸ
γυαλί (διὰ τὴν εὐπάθειαν τῶν γυναικῶν) Πελοπν. (Σκορ-
τσιν.) || Ἄσµ.

Ἀπὸν ψηλὰ γὰ γριμιστῇ κι χαμηλὰ γὰ πέση,
σὰ δὸν γυαλί γὰ ραῖστῇ, σὰ δὸν κιρὶ γὰ λεώση
Θράκ. (Αἰν.)
Ἄ ταν ἡ θάλασσα γυαλ-λὶγ-γαὶ τὸ γυαλ-λὶγ -γατρέφτης,
'ὰ θῶρον d-dὸ πουλλάκι μ-μον σὲ τί κρεββάτ-τιμ βέφτει
(ἂ θῶρον = νὰ ἐβλεπα) Σύμ.
Νὰ ταν τ' ἀστήθι μου γυαλί, γὰ δῆς τὰ σωθικά μου,
γὰ δῆς γὰ ποῖο μαραίνονται τὰ φύλλα τῇ καρδιᾶς μου
Κρήτ. β) Θραῦσμα ὕαλου, συνηθέστερον κατὰ πληθ., κοιν.:
Τῆς ἔπεσε τὸ ποτήρι ἀπὸ τὸ χέρι κ' ἔσπασε κ' ἐγέμισε ὁ

